

**§ 16 a. stk. 2 miljøgodkendelse af
svineproduktionen på
Gammelmark 12, 6310 Broager**

Meddelt d. 18. maj 2020
Meddelt af Erhverv & Affald
Sønderborg Kommune

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse, vilkår der gælder for husdyrbruget samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledningen, og bilag kan læses i kapitel A, B, C og D.

Som følge af VVM-direktivet skal der ved ansøgning om miljøgodkendelse foretages en miljøkonsekvensvurdering der er en proces, som bl.a. indebærer krav om inddragelse af offentligheden og udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport. Selve miljøkonsekvensrapporten kan læses i kapitel E

Visse projekter om intensiv husdyravl, der kan have væsentlig indvirkning på miljøet, skal gennemgå en sådan proces, inden de kan tillades. Ansøgeren har ansvaret for at udarbejde miljøkonsekvensrapporten og at miljøkonsekvensvurderingen er fuldstændig og af tilstrækkelig høj kvalitet i forhold til oplysninger om husdyrbruget og vurderinger af miljøpåvirkningerne. Vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten er et resultat af dialog med ansøger i forbindelse med sagsbehandlingen, og den danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Registreringsblad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	10265886
Husdyrbrugets navn	Niels Frederik Jensen
Beliggenhedsadresse	Gammelmark 12
Postnummer	6310
By	Broager

Ansøger

Ansøgersnavn	Niels Frederik Jensen
Ansøgeradresse	Gammelmark 12
Ansøgerpostnummer	6310
Ansøgerby	Broager
Ansøgertelefon	21626243
Ansøger-email	nfj@villesholt.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	25914562
Konsulent virksomhedsnavn	Miljø og Natur
Konsulentnavn	Jakob Altenborg
Konsulentadresse	Byrumvej 30
Konsulentpostnummer	9940
Konsulentby	Læsø
Konsulenttelefon	26259791
Konsulent-email	jakob@miljoeonatur.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	5400003199
CHR numre	48792

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 127 - Dynt, Broager

Matrikel: 130 - Dynt, Broager

Matrikel: 153 - Dynt, Broager

Matrikel: 154 - Dynt, Broager

Matrikel: 3 - Dynt, Broager

Godkendelsen er udarbejdet af:

Sagsbehandler: Torben Kobberø

Sønderborg Kommune

Landbrugsgruppen

Erhverv og affald

Rådhusvej 10

6400 Sønderborg

Sagsnummer: 19/39747

Kvalitetssikret af: ANTN

Indhold

A. Afgørelse	2
1) Baggrund for afgørelse	3
2) Kommunens vurdering og begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	4
3) Samlet vurdering	8
4) Lovgrundlag	8
5) Udnyttelsesfrist	9
6) Revurdering af miljøgodkendelsen	9
7) Retsbeskyttelse	9
B. Vilkår for husdyrbruget	10
Generelle vilkår	10
Indretning og drift	10
Egenkontrol	11
Ressourceforbrug	12
Øvrige emissioner (lugt, støj, lys og støv)	12
Fluer og skadedyr	13
Til- og frakørsel (transport)	13
Reststoffer, affald og naturressourcer	14
Driftsforstyrrelser	15
Husdyrbrugets ophør	15
C. Offentlighed og klagevejledning	16
Partshøring	16
Annoncering af afgørelse	16
Klagevejledning	16
Civilt søgsmål	17
D. Kommunens bilag	18
E. Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 2	19

A. Afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler miljøgodkendelse af den eksisterende svineproduktion efter husdyrbruglovens § 16 a stk. 2 på Gammelmark 12, 6310 Broager, matrikel 3 Dynt, Broager med de stillede vilkår.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget.

Der godkendes følgende produktionsareal:

Stald 1: **863 m²** produktionsareal med 25-49 % fast gulv til flexgruppe slagtesvin og smågrise.

Stald 2: **863 m²** produktionsareal med fulddrænet gulv (kummer under hele arealet) flexgruppe slagtesvin og smågrise.

Stald 3: **87 m²** produktionsareal med 25-49 % fast gulv til flexgruppe slagtesvin og smågrise.

I alt godkendes der **1813 m²** produktionsareal.

Overblik over flexgrupper:

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen	
Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv	Slagtesvin og Smågrise; Fulddrænet gulv (kummer under hele arealet)
Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)
Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)

De godkendte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over staldarealet i figur 1.

Der godkendes følgende eksisterende gødningsopbevaringsareal:

Beholder 1: 261 m² gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning.

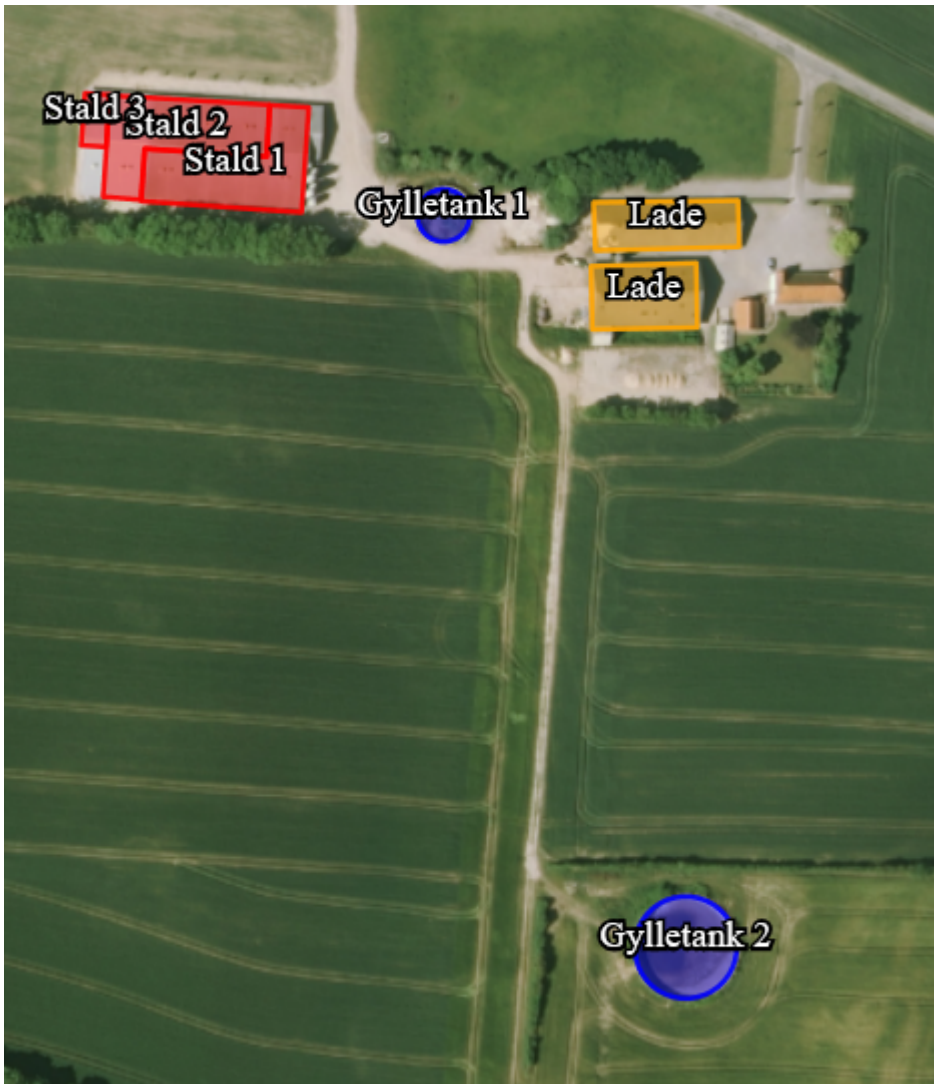
Beholder 2: 834 m² gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning.

Der godkendes følgende projekterede anlæg:

Der bygges ingen nye anlæg. Godkendelsen omhandler kun eksisterede produktionsanlæg.

Andre godkendelsespligtige driftsbygninger, anlæg, m.v.

Der opføres ingen godkendelsespligtige anlæg.

Figur 1. Oversigtskort med produktionsareal og opbevaringsanlæg

1) Baggrund for afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikre at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 213964 version 3 og miljøkonsekvensrapporten i kapitel E. I bilag 1 kapitel D ses en oversigt over versionshistorikken og hvilke ændringer der er blevet foretaget som følge af Kommunens sagsbehandling.

I forbindelse med udarbejdelsen af godkendelse er der blevet fremsendt supplerende oplysninger vedr. staldindretning og produktionsarealer. Ansøgningen er rettet i forhold til gødningsopbevaringsanlæg som

ikke var registreret i nudrift og 8. årsdrift. Miljøkonsekvensrapporten er rettet i forhold til produktionsarealer og ammoniakdeposition og lugtberegninger. Ændringerne har ikke ændret ved de overordnede konklusioner i miljøgodkendelsen.

Historik

8 års drift

For 8 år siden var den gældende produktionstilladelse den som blev anmeldt i 2006. Denne anmeldelse gav tilladelse til et dyrehold på 7.150 smågrise 9-30 kg og 6150 slagtesvin fra 30-113 kg. I 8 - års driften var alle stalde etablerede og i drift, og produktionsarealet er derfor det samme som i ansøgt drift.

Nudrift

Den gældende produktionstilladelse på ejendommen er senest ændret i 2012 hvor der er meddelt tilladelse til hhv. udvidelse i eksisterende stalde og skift i dyretype. Anmeldelserne gav tilladelse til en produktion af 6.880 smågrise 8-30 kg og 6.820 slagtesvin (30-113 kg) svarende til 1998 stipladser til slagtesvin. Produktionsarealet er uændret og det samme som i ansøgt drift.

Ansøgt drift

Sønderborg Kommune har d. 12-09-2019 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Gammelmark 12, 6310 Broager. Ansøger ønsker en miljøgodkendelse efter de nugældende regler til produktion på et godkendt produktionsareal for at opnå mere fleksibilitet. Ansøger har søgt om Flexgrupper i alle stalde hvilket giver mulighed for at producere enten smågrise eller slagtesvin på husdyrbruget. Ændringerne sker i eksisterende bygninger. I forbindelse med ansøgningen sker der ingen ændring af produktionsarealet.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Sønderborg Kommune vurderer, at miljøgodkendelse til at udnytte eksisterende staldes produktionsarealer til både smågrise og slagtesvin er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbrugets fortsatte drift. Miljøgodkendelsen giver mulighed for at producere både slagtesvin og smågrise, på den måde opnås en fleksibel produktionstilladelse som sikrer, at produktionsanlægget kan udnyttes optimalt inden for rammerne af dyrevelfærdsloven.

2) Kommunens vurdering og begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Landskabelige værdier

Ejendommen ligger inden for områder der er udpeget som bevaringsværdigt landskab, kystnærhedszone, Område med drikkevands interesse, Turistområde og Værdifuldt landbrugsområde. Der sker ingen bygningsmæssige ændringer i forbindelse med godkendelsen. Ejendommens landskabelige forhold samt en vurdering heraf, fremgår af Miljøkonsekvensrapportens punkt B.4.

Sønderborg Kommune vurderer at Miljøkonsekvensrapportens punkt B.4 er fyldestgørende og at ændringen i produktionen i de eksisterende bygninger ikke påvirker kulturarv eller landskabet negativt, idet der ikke sker ændringer af bygningsmassen.

Der stilles derfor ingen vilkår til bevarelsen af de landskabelige værdier.

Ammoniak, natur og bilag IV arter

I forbindelse med ansøgningen sker der en øget ammoniakemission på 1156, 4 kg NH₃-N/år. Den øgede ammoniakemission skyldes at der gives tilladelse til at produceres slagtesvin i den nuværende smågrisestald i forbindelse med tilladelse til flexgruppe.

Sønderborg Kommune har i Husdyrgodkendelse.dk beregnet ammoniakdepositionen til yderlige to punkter hhv. vest og øst for ejendommen ud over dem der er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit B5 – se figur 2. De to skove er udlagt som fredskov og er så gamle, at de vurderes at være potentielt ammoniakfølsomme. I begge punkter er merdepositionen under 1,0 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til hhv. 0,6 kg N/ha/år i det østlige punkt og 0,5 kg N/ha/år i det vestlige punkt.

Figur 2. Kort med markering af ekstra beregningspunkter til potentielt ammoniakfølsom skov

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beregningerne i husdyrgodkendelse.dk og beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten afsnit B.5, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1, 2 og 3 natur, ligesom det vurderes, at der ikke vil ske en tilstandsændring af

naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ligeledes vurderes det, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

Jord, grundvand og overfladevand

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne i miljøkonsekvensrapporten, at den ansøgte ændrede anvendelse af de eksisterende stalde, ikke medføre ændringer i opbevaringsforholdene og håndtering af risikostoffer på ejendommen. Håndtering og opbevaring af risikostoffer overholder gældende lovgivning og vurderes derfor ikke at udgøre væsentlig virkning jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

Husdyrbruget er omfattet af reglerne om udarbejdelse og vedligeholdelse af en beredskabsplan på ejendommen, som beskriver hvad der skal gøres for at begrænse en evt. forurening på ejendommen i forbindelse med driftsforstyrrelser.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, når produktionen er større end 2000 stipladser til slagtesvin. Der er i miljøkonsekvensrapportens afsnit D punkt B.9 og C.2 redegjort for BAT på husdyrbruget.

Sønderborg Kommune vurderer, at der anvendes BAT på følgende områder:

BAT Ammoniak- og lugtemission

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak- og lugtemission, der må komme fra husdyrbruget. Sønderborg Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk at der anvendes BAT i forhold til ammoniak- og lugtemission. Ansøger har gennem Husdyrgodkendelse.dk dokumenteret at BAT-krav for ammoniakemission fra eksisterende stalde er overholdt, der stilles derfor ikke krav om yderligere ammoniakreduktion.

I miljøkonsekvensrapporten afsnit B.6 er der redegjort for ejendommens lugtemission. Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser at lugten fra ejendommen øges ved fuld produktion af slagtesvin. Beregningerne viser også at alle lugtgeneafstandene er overholdt i forhold til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Sønderborg kommune vurderer på baggrund af miljøkonsekvensrapporten og beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk, at BAT for ammoniak- og lugtemission er overholdt

BAT Fodring- og foderhåndtering

Det vurderes, at husdyrbruget overholder BAT på fodring og foderhåndtering, da foderet er afbalanceret, så det opfylder svinenes behov for energi og fordøjelige aminosyrer. Der fodres med tørfoder 4-6 gange dagligt og foderet opbevares i lukkede siloer, der sikrer, at intet går til spilde. Der praktiseres fasefodring af slagtesvin og foderanlægget justeres jævnlige og der udarbejdes foderplaner.

BAT Gylleopbevaring- og håndtering

Ejendommens gylle opbevares i to gyllebeholdere på hhv. 700 og 4100 m³ svarende til 11,6 måneders opbevaringskapacitet, ved fuld produktion af 9.200 slagtesvin. Sønderborg kommune vurderer på baggrund af miljøkonsekvensrapportens afsnit B.1, at der praktiseres BAT i forhold til gyllehåndtering og opbevaring.

BAT Energi- og vandforbrug og Spildevand

BAT overholdes i forhold til energiforbruget bl.a. ved udskiftning belysningen til energibesparende løsninger i forbindelse med renovering. Ventilationsanlægget vaskes når der indsættes nye grise og dermed sikres en lav modstand i udsugningens enheder. Der installeret styring af ventilation i alle sektioner. BAT på vandforbruget gennemføres ved, at vandforbruget registreres, og evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Desuden sættes staldene i blød og vaskes med højtryksrensere, hvilket er vandbesparende.

For at begrænse spild af ressourcer, stiller Sønderborg Kommune vilkår om vand- og elforbrug.

BAT Affald

Sønderborg Kommune vurderer at der praktiseres BAT på affald ved at affald sorteres og afhændes til godkendte modtagere.

BAT Støv

Sønderborg Kommune vurderer, at der praktiseres BAT på støvemissioner idet foder håndteres i fodersiloer og ledes ud i staldene gennem lukket rørsystem. I alle stalde er der installeret overbrusning som reducerer støvproduktionen.

BAT Støj

Sønderborg Kommune vurderer på baggrund af miljøkonsekvensrapportens afsnit B.7 at de vejledende støjgrænser kan overholdes med den ansøgte drift. Kommunen har ikke modtaget klager over støj fra naboer i den tid ejendommen har haft den nuværende drift.

Sønderborg Kommune vurderer, at der praktiseres BAT på støj ved at de mest støjende aktiviteter er placeret i servicebygningen til stalden og afskærmet, så støjen reduceres.

BAT Godt landmandsskab og miljøledelse

Sønderborg Kommune vurderer, at BAT på godt landmandsskab og miljøledelse opnås ved at have en nødfremgangsmåde ved uheld (opdateret beredskabsplan) og ved at instruere nye medarbejdere omhyggeligt i de forskellige arbejdsrutiner og de deltager løbende i relevante kurser. Derudover vil der blive udarbejdet et miljøledelsessystem.

BAT Døde dyr

Sønderborg Kommune vurderer, at opbevaring af døde dyr opfylder BAT ved at opbevare dem på en plads mellem gyllebeholderen og laden hævet over jorden ved at lægge dem på spalter eller i en plastcontainer, så lugt og sygdomsspredning så vidt muligt undgås.

Transport

I forbindelse med miljøgodkendelsen forventes der en mindre stigning på 10 transporter af gylle. Stigningen sker hvis der kun produceres slagtesvin i staldene. I Miljøkonsekvensrapportens afsnit B.7 er der redegjort for antallet af transporter samt til- og frakørselsforhold på ejendommen. Sønderborg kommune vurderer på baggrund af redegørelsen og vurderingen i miljøkonsekvensrapporten, at ændringen i antallet af transporter ikke vil medføre væsentligt øgede gener for de omkringboende til Gammelmark 12.

Særregler for IE- husdyrbrug jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Krav der er indarbejdet som generelle og umiddelbart anvendelige regler, som skal efterleves på husdyrbruget.

Herunder b.la

- Fosfor (slagtedyr)
- Miljøledelse
- Vedligeholdelsesplaner
- Energieffektiv belysning
- Støvemission fra stalde

Generelle regler jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Herunder bl.a

- Rengøring af arealer, hvor der kun kortvarigt går dyr

3) Samlet vurdering

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelser for og særkender på husdyrbruget er det Sønderborg Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv

4) Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. Lovbek. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven)

med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1261 af 29. november 2019, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Miljøgodkendelsen er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt.

Husdyrbruget har godkendelse til flere end 2000 stipladser til slagtesvin og er derfor omfattet af husdyrbrugloven § 16 a, stk. 2. Husdyrbruget er godkendelsespligtigt og Sønderborg Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Andre tilladelser og dispensationer

Sønderborg Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen.

5) Udnyttelsesfrist

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Hvis godkendelsen eller tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

6) Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år eller inden 4 år når EU-kommissionen i EU-tidende har offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2028.

7) Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Generelle vilkår

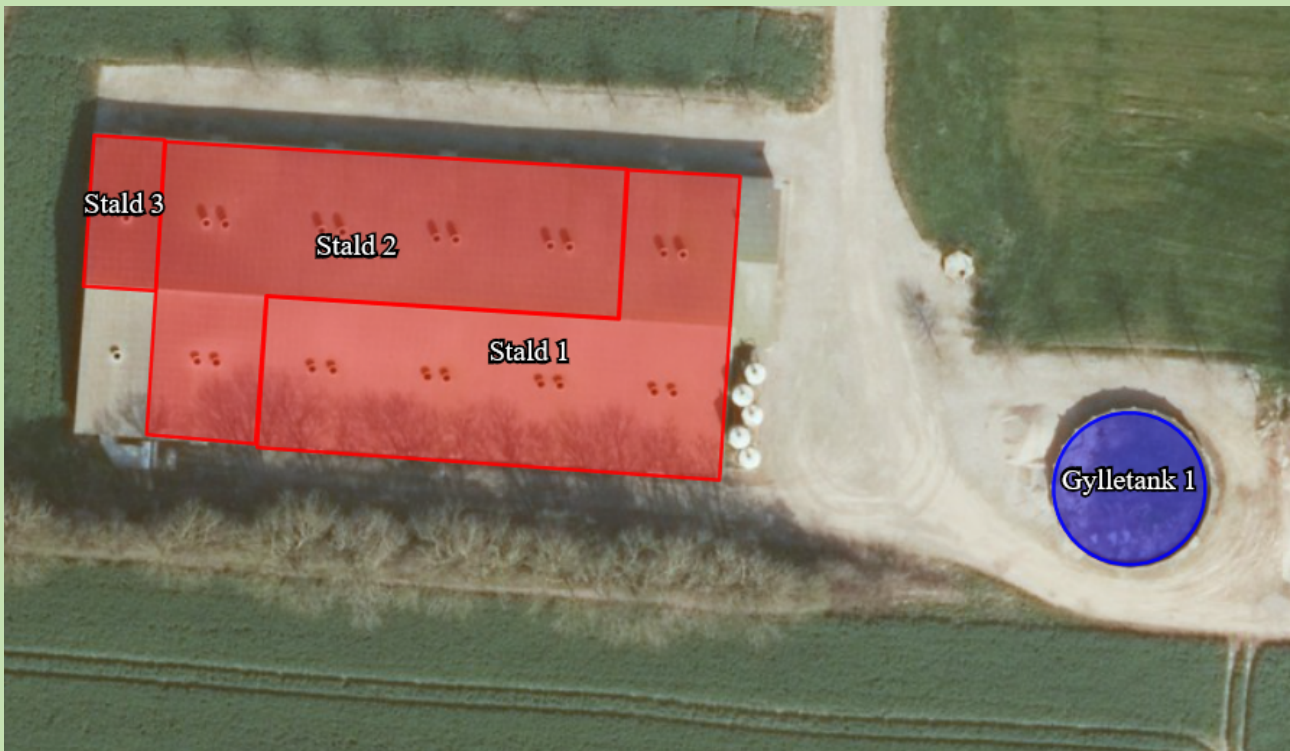
- 1) Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet i husdyrgodkendelse.dk skema nr. 213964 vers. 3.
- 2) Miljøgodkendelse og beredskabsplan skal altid være tilgængelig på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøgodkendelse samt beredskabsplanen skal være medarbejderne bekendt

Indretning og drift

- 3) Stalde, produktionsarealer og produktionstype skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel A, dyrene skal være placeret i de med rødt markerede stalde, se figur A.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1	1072	Mekanisk ventilation	6 m	(#212279) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv	0	863
Stald 2	1038	Mekanisk ventilation	6 m	(#212280) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; Fulddrænet gulv (kummer under hele arealet)	0	863
Stald 3	132	Mekanisk ventilation	6 m	(#215255) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv	0	87
Sum						1813

Tabel A. Stalde, produktionsareal og produktionstype

Figur A. Oversigt over ejendommens anlæg

Egenkontrol

- 4) Vand- og elforbrug, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- 5) Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel B (Beholder 1: 700 m³ / beholder 2: 4100 m³).

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gylletank 1	Flydende				221
Gylletank 2	Flydende				834

Tabel B. Gødningsopbevaringsanlæg

- 6) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle
- 7) Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvløsende fyldeårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.

Ressourceforbrug

- 8) Hvis husdyrbrugets vandforbrug overstiger **5.200 m³**, skal ansøger sende en redegørelse til miljømyndigheden. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvorfor forbruget er steget, og hvilke tiltag der sættes i værk for at reducere vandforbruget.
- 9) Husdyrbruget skal minimum hvert 6. år lade udarbejde en energirapport med forslag til energibesparelser af en autoriseret energikonsulent. Første rapport skal foreligge senest år efter at godkendelsen er taget i brug.

Øvrige emissioner (lugt, støj, lys og støv)

Lugt

- 10) Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Stalde inklusiv ventilationssystemet skal rengøres minimum én gang årligt.

Støj

- 11) Bidraget fra landbruget med adressen Gammelmark 12, 6310 Broager til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40

Byzone	45	40	35
Samlet bebyggelse	45	40	35

Tabel B. Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A)

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkår 12 fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lys

- 12) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Støv

- 13) Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

Fluer og skadedyr

- 14) Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.
- 15) Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Til- og frakørsel (transport)

- 16) Transport af gylle, dyr og foder til og fra ejendommen skal ske via indkørsel fra Gammelmark.

- 17) Ved transport af husdyrgødning skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, så spild så vidt som muligt ikke kan finde sted. Spild af husdyrgødning, skal det straks opsamles.

Reststoffer, affald og naturressourcer

Spildevand

- 18) Vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation.

Affald og kemikalier

- 19) Affald skal opbevares og håndteres som beskrevet i Sønderborg Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald.
- 20) Spildolie eller andet flydende farligt affald skal opbevares i egnede beholdere under tag og stå på rist, paller eller lignende, så eventuelle utætheder er synlige og spild ikke ødelægger de andre beholdere. Beholderne skal være mærket med indhold. Under beholderne skal der være en spildbakke med tæt bund, som ikke har afløb til kloak. Spildbakken skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares, og være resistent overfor de kemikalier, der kan opsamles.
- 21) Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.
- 22) Pesticidrester skal opbevares og håndteres som farligt affald. Tømt og rengjort (skyllet) pesticidemballage kan bortskaffes som dagrenovation.

Olie og diesel

- 23) Tankning af diesel skal ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Tankningen skal ske under opsyn.

Kemikalier og andre stoffer

- 24) Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.

Døde dyr

- 25) Døde dyr skal opbevares overdækket og på betonspalter eller andet tilsvarende underlag. Opbevaringen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

Driftsforstyrrelser

26) Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal opdateres hvert 2. år og dato for udarbejdelse eller revidering af planen skal fremgå af planens forside.

Husdyrbrugets ophør

27) Ved hel ophør af husdyrbruget skal det anmeldes til kommunen senest 4 uger efter ophør, og der skal på husdyrbruget foretages følgende:

- Affald, foder, husdyrgødning og husdyrbesætning fjernes
- Stalde-, foder – og husdyrgødningsopbevaringsanlæg rengøres
- Rørføringer i husdyrgødning eller foder afblændes eller graves op
- Pumpeudstyr i forbindelse med gyllebeholdere afmonteres
- Bortskaffelse af restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. i henhold til Sønderborg Kommunes affaldsregulativer.

C. Offentlighed og klagevejledning

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret i 3 uger på Sønderborg Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Miljøgodkendelsen er meddelt den 18. maj 2020.

Afgørelsen er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk den 18. maj 2020 og der er efterfølgende orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Partshøring

Et resume og et link til udkast til miljøgodkendelse blev den 15. april 2020 udsendt til høring hos naboer (ejere og beboer) inden for konsekvensområdet for lugt (703 m) og skønnede parter i sagen, ansøger selv og ansøgers konsulent.

Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 30 dage frem til og med den 15. maj 2020. Nabohøringen/partshøringen gav ingen tilbagemeldinger.

Annoncering af afgørelse

Miljøgodkendelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk den 18. maj 2020 og der er efterfølgende orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk.

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Sønderborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sønderborg Kommune.

Sønderborg Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb fredag 17. juni 2020

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sønderborg Kommune i klageportalen.

Sønderborg Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Når Sønderborg Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i husdyrbrugloven, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Torben Kobberø

Erhverv og Affald

Sønderborg Kommune

D. Kommunens bilag

Bilag 1 – Versionshistorik

Ansøgning (213964) | Sagsbehandling

Sagsbehandling Versionshistorik

Version

3 (Ansøger)

Gødningslager

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Gylletank 1 - EksisterelkkeN	True	False
Gylletank 1 - Eksisterelkke8	True	False
Gylletank 2 - EksisterelkkeN	True	False
Gylletank 2 - Eksisterelkke8	True	False

E. Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 2

Ansøgning om miljøgodkendelse for

slagtesvineproduktion

Gammelmark 12

6310 Broager

Datablad

Ansøger og ejer	Niels Fr. Jensen Gammelmark 12 6310 Broager nfj@villesholt.dk
	Kontaktperson på miljø sagen: Niels Fr. Jensen Mobil: 2162 6243 Mail: nfj@villesholt.dk
Husdyrbrugets adresse	Gammelmark 12, 6310 Broager
CVR-nummer	10265886
CHR-nummer	48792
Kommune	Sønderborg Kommune
Ejendomsnummer	5400003199
Matrikel-nr.	127, Dynt, Broager m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Ingen
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningsskema	213964
Konsulent	Miljø & Natur Landbrugsrådgivning – CVR 25914562 Jakob Altenborg Cand.Scient i biologi. jakob@miljoeognatur.dk , mobil 26259791 Byrumvej 30, 9940 Læsø
Ansøgning indsendt	13-09-2019

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Gammelmark 12. Det ansøgte omfatter dyrehold i eksisterende stalde.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Ikke teknisk resumé

Ansøger (ejer) søger om den fleksibilitet, der ligger i at komme over på stipladsmodellen på Gammelmark 12, 6310 Broager. Samtidig søges der om fuld fleksibilitet mellem smågrise og slagtesvin, således det fremover bliver muligt at kombinere disse dyretyper eller have kun den ene eller den anden type. Der opføres ikke nye bygninger.

Ejendommen er beliggende ca. 2000 m øst for Broager, som er den nærmeste byzone i området. Øst for ejendommen ligger der i en afstand af ca. 480 m et rekreativt lokalplanlagt område, hvor der ligger en campingplads.

Lugtemissionerne i forhold til enkelt bolig (nabo), samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Det betyder at der ikke vil være lugtgener fra produktionen ved naboer som følge af produktionen på ejendommen.

Der er i godkendelsen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Ændringerne af produktionen i forhold til den nuværende produktion, skønnes det ikke at give anledning til øgede gener for omkringboende, og det vil udelukkende være i det tilfælde at man på ejendommen vælger at producere kun slagtesvin at der vil være en øget påvirkning af området.

Fleksibiliteten giver mulighed for at kunne udnytte staldanlægget optimalt, og producere det antal grise anlægget giver mulighed for.

Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt ved evt. ændringer i staldene. For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Grænserne er langt fra nået.

Datablad.....	2
Forord	3
Ikke teknisk resumé	4
B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	7
Tidligere godkendelser.....	7
Biaktiviteter.....	7
B.1 Indretning og drift af anlæg mm.....	7
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	7
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.	8
B.3 Forhold til andre husdyrbrug.....	8
B.4 Beliggenhed og omgivelser	8
Landskabs og planmæssige forhold	9
B.5 Ammoniakemission	11
Natur	11
B.6 Lugtemission	14
B.7 Emissioner og genepåvirkninger	15
Støj.....	15
Rystelser	15
Lys.....	16
Fluer og skadedyr	17
Støv.....	17
Øvrige emissioner	17
Transport.....	18
Egenkontrol.....	19
Ansøger har redegjort for følgende egenkontrol:	19
Risici og håndtering.....	19
B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug.....	20
Døde dyr	21
Spildevandsmængde	22
Energiforbrug	22
Vandforbrug	22
Reststoffer.....	23
Foder.....	23
B.9 Valg af BAT	24
B.10 Grænseoverskridende virkninger	24
IE-husdyrbrug	24
C.1 Foranstaltninger ved ophør	25
C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management	25

Management	25
BAT energi	26
BAT vand	27
BAT – råvarer	27
Samlet BAT-vurdering	28
C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer	28
Miljøkonsekvensrapport	29
D.1-a Udformning, dimensioner mm.	29
D.1-b Forventede indvirkning på miljøet	29
Vandmiljø	29
Natur	29
Naboer/lugt.....	30
D.1-c Særkender.....	30
Risici og håndtering.....	30
Beskrivelse af risikominimering/BAT	31
D.1-d Væsentlige alternativer	31
Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten	32
D.3 Kompetente ekspert	32

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Tidligere godkendelser

- 11. juli 2017 - § 29 anmeldelse skift i dyretype

Biaktiviteter

Ingen biaktiviteter

B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Der er tale om en ejendom med produktion slagtesvin. Produktionsarealet udgør samlet 1822 m² nettoareal. Alle stalde er indrettet med delvist spaltegulv.

De enkelte staldafsnit er opdelt og opmålt efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes nettoareal. Nettoarealerne er beregnet ved at udregne størrelsen på en sti og derefter beregne det samlede stiareal. Denne metode vurderes at give det mest korrekte nettoareal. I drægtighedsstaldene er nettoarealet beregnet som totalareal minus gangarealerne.

Nedenstående skema viser hvordan nettoarealet er fremkommet.

Stald navn	Dyretype og staldsystem	Stistørrelse (m ²)	Stiantal	Areal ansøgt (m ²)	Areal Nudrift (m ²)	Areal 8-årsdrift (m ²)
Stald 1	Smågrise og slagtesvin Delvist spaltegulv	17,25	50	863	863	863
Stald 2	Smågrise og slagtesvin Drænet gulv	17,25	50	863	863	863
Stald 3	Slagtesvin Delvist spaltegulv Syge afdeling	5,40	16	87	87	87

Ovenstående skema og opgørelsen af produktionsarealet ud fra stistørrelse, betyder desuden at efterfølgende kontrol kan udføres efter dette skema, sammenholdt med situationsplanen.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gyllebeholder er etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholder tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 4800 m³, som udgøres af to gyllebeholdere på 700 og 4100 m³. Det vurderes ud fra normtal 2018, at der under normale forhold produceres ca. 4950 m³ husdyrgødning på ejendommen og der er således tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen. Beregningen er foretaget med udgangspunkt 9200 slagtesvin.

Vurdering

Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af gylle at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området hvilket omfatter det lovpligtige flydelag.

Ligeledes vurderes bygningerne størrelse og indretning at leve op til kravene til hold af slagtesvin.

B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.

Der er ingen bygningsmæssige ændringer i forbindelse med overgang til stipladsmodellen.

Placeringen af bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af indsendte situationsplan.

B.3 Forhold til andre husdyrbrug

Anlægget er hverken teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

B.4 Beliggenhed og omgivelser

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens §§ 6, 7 og § 8.

Afstande § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	1336 m	Broager	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	460 m	Campingplads Dynt Strand	50 m
Nabobeboelse u. landbrugspligt	294 m	Gammelmark 15	50 m

Afstande § 8

Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Nærmeste...	Afstand meter	Afstandskrav	Afstandskrav overholdes	Beskrivelse
Enkelt vandindvindingsanlæg	593	25 m	Ja	
Fælles vandindvindingsanlæg	2147	50 m	Ja	
Vandløb	382	15 m	Ja	
Dræn	➤ 15	15 m	Ja	
Sø	487	15 m	Ja	
Privat fælles vej/ offentlig vej	48	15 m	Ja	
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	25 m	Ja	
Beboelse på samme ejendom	99	15 m	Ja	
Naboskel	56	30 m	Ja	

Afstandene i § 8 er kun gældende for nye anlæg eller i forbindelse med udvidelser/ændringer, som medfører en forøget forurening.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	9574		Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	471	Overdrev	Ja (mindst 10 m)
Kategori 3 natur	179	Potentiel amm. skov	-

Vurdering

Som det fremgår af ovenstående, er alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 overholdt, og der foretages derfor ikke yderligere vurdering i det er foretaget i forbindelse med fastsættelse af afstandskriterierne.

Landskabs og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i et område der i kommuneplanen er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde, bevaringsværdigt landskab og større sammenhængende landskab.

Området er præget af landbrugsproduktion og bymæssig bebyggelse.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2017-2028)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber	x	
Uforstyrrede landskaber (Stille- og mørkeområde)		x
Større sammenhængende landskaber	x	
Værdifulde Geologiske områder		x
Kystnærhedszonen		x
Værdifulde kulturarvsområder		x
Værdifulde landbrugsområder og store husdyrbrug*	x	
Økologiske forbindelser		x
Potentielle økologiske forbindelser		x
Naturbeskyttelsesområder		x
Potentielle naturbeskyttelsesområder		x
Natura2000		x
Skovrejsning		x
Lavbundsareal		x
Kirkebyggelinjer		x
Skovbyggelinjer		x
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Klitfredning		x
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		x

*Særligt Værdifulde Landbrugsområder

Følgende retningslinjer er gældende jf. Sønderborg Kommunes kommuneplan.

9.1.2 Landbrugsjord

Værdifulde landbrugsområder

- Inddragelse af landbrugsjord til andre formål end jordbrug skal ske under hensyntagen til de berørte ejendomme, struktur- og arronderingsforhold i området, investeringer, kulturtekniske anlæg og behovet for arealer til udbringning af husdyrgødning, så en hensigtsmæssig løsning for landbruget tilstræbes.
- Inddragelse af landbrugsjord skal begrænses mest muligt og fortrinsvis ske på arealer med begrænset betydning for jordbruget. Ved inddragelsen skal det tilstræbes at bevare større, samlede jordbrugsområder.
- Landbrugsjorder, der er planlagt inddraget til andre formål end jordbrug, skal normalt forblive i jordbrugsmæssig drift, indtil de faktisk tages i brug til anvendelse.
- Bevarelse af landbrugsjord har høj prioritet. Landbrugsinteressen kan vige for hensynet til væsentlige natur-, miljø- og byudviklingsmæssige samt kulturhistoriske interesser.

Særligt værdifulde landbrugsområder

- De særligt værdifulde landbrugsområder er vist på kortet. I de særligt værdifulde landbrugsområder gælder retningslinjerne for landbrugsjord.
- Når landbrugsjord inddrages til andre formål end jordbrug, skal det dokumenteres, at der er taget de størst mulige hensyn til landbruget.
- Arealudlæg til andre formål end jordbrug kræver en planlægningsmæssig og funktionel begrundelse.

10.2.1 Større sammenhængende landskaber

- De større sammenhængende landskaber, som er omfattet af denne retningslinje, er vist på kortet
- I de større sammenhængende landskaber skal landskabets visuelle og landskabelige sammenhæng sikres. De større sammenhængende landskaber skal friholdes for nye større tekniske anlæg og større byggerier, der slører de visuelle sammenhænge.
- Retningslinjen er ikke gældende i områder, som ved lokalplan er udlagt til byformål eller havneanlæg

10.3.1 Værdifulde landskaber

- De værdifulde landskaber, der er omfattet af denne retningslinje, er vist på kortet.
- I de værdifulde landskaber skal hensynet til landskabet vægtes højt.
- De værdifulde landskaber skal friholdes for ny spredt bebyggelse, større tekniske anlæg, byudvikling, anlægsarbejder og større beplantninger, der forringer landskabets bevaringsværdige karakter og oplevelsesværdier.
- Nødvendigt nyt byggeri og anlæg skal placeres og udformes så der tages mest muligt hensyn til landskabets karakter, identitetsgivende træk og landskabsoplevelse, herunder skala, udsigts- og indsigtsforhold, visuelle sammenhænge samt eksisterende bevoksnings- og bebyggelsesstrukturer.
- Større nødvendige bygninger og anlæg, herunder landbrugsbygninger skal så vidt muligt placeres i tilknytning til eksisterende bygninger. Det kan være nødvendigt at etablere en afskærmende beplantning.
- Etablering af afskærmende beplantning, skal tilpasses bevoksningsstrukturen i det aktuelle område. Bevoksningsstrukturen er beskrevet i landskabsanalysens under det enkelte karakterområde
- Retningslinjen er ikke gældende i områder, som ved lokalplan er udlagt til byformål eller havneanlæg.

Vurdering

Projektet indebærer ikke nybyggeri på ejendommen, og projektet vurderes at være i overensstemmelse med kommuneplanens rammer og retningslinjer. Det vurderes derfor ikke relevant at foretage yderligere vurdering af ejendommens placering i landskabet.

Samlet vurdering

Produktionen overholder alle afstandskrav og der er ingen nye bebyggelser involveret i godkendelsen. Derfor vurderes påvirkningen af området i relation til visuelle udtryk mm. ikke at være af væsentlig anderledes karakter, og projektet vurderes at være i overensstemmelse med kommuneplanens rammer. Det vurderes derfor ikke relevant at foretage yderligere vurdering af ejendommens placering i landskabet.

B.5 Ammoniakemission

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 4169 kg N/år, hvilket 1279 kg N/år højere end den tilladte drift og 1279 kg N/år højere i forhold til 8-årsdriften.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende <i>inden</i> for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende <i>inden</i> for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende <i>uden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur). Såfremt bekendtgørelsens afskæringskriterier som angivet i skemaet ovenfor ikke er overholdt vil det enkelte punkt efterfølgende blive beskrevet yderligere og vurderet. Er kriterierne overholdt vil der ikke blive foretaget yderligere vurderinger.

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	0	0,0	-	Nærmeste kategori 1 natur ligger over 9,4 km væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,0 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulations er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,4-0,6	-	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 480 m væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2

				natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		0,3-3,3	0,2-0,8	Nærmeste kategori 3 natur ligger nord for ejendommen i form af et pot. Amm. Følsomt skovområde. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør 0,4 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed overholdt.

Beskyttede arter

Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		X
Markfirben		X
Stor vandsalamander		X
Spidssnudet frø		X
Strandtudse	X	X
Arter af flagermus		X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

Den nærmeste sø med mulighed for bilag IV-arter (stor vandsalamander og spidssnudet frø) ligger i en afstand af ca. 350 m sydvest for anlægget.

Der er registreret strandtudse i en række søer beliggende ca. 480 meter nord for ejendommen. Søerne ligger længere væk end kategori 2 overdrevet i samme retning, og det vurderes at selvom godkendelsen medfører en merdeposition i området, vil det ikke medføre en påvirkning af bestanden af strandtudser.

For de øvrige arter gælder at der ingen aktuelle registreringer er af arterne i området, jf. oplysninger på Naturdata gennem Danmarks miljøportal.

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse er registreret som sådan på Den danske Rødliste. Er er registreret plettet rørvagtel i nærområdet, og det vurderes at udvidelse ikke vil medføre en ændring af plettet rørvagtels levested.

Vurdering

Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen og det vurderes, jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende natur.

Ligeledes gælder at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter, da der er langt til de nærmeste habitater og påvirkningen af disse habitater er minimal. Det vurderes at tilstedeværelsen af strandtudse er foreneligt med den produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arten.

B.6 Lugtemission

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr der er på ejendommen og hvilken art der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. og er angivet i skemaet herunder:

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	25000	63101	25000	63101
Ansøgt drift	25382	64659*	25382	64659*
Stigning	382	1558	382	1558

* Da der er tale om fleksibel løsning er lugtberegningen et udtryk for den højeste mulige lugt på ejendommen.

Som angivet i tabellen sker der mindre stigning mht lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Gammelmark 15 (enkelt bolig)	0	Ny	224	382	Ja
Gammelmark 16 (samlet bebyggelse)	0	Ny	478	497	Ja
Broager (byzone)	0	Ny	634	1375	Ja

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ingen andre husdyrbrug indenfor de nævnte afstande.

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Det vil sige, at de ikke indgår i vurdering af, om der ligger enkeltboliger eller samlet bebyggelse inden for de beregnede geneafstande.

Vurdering

Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og det vurderes på den baggrund at driften af ejendommen kan fortsættes uden det vil medføre særlige lugtgener i området.

B.7 Emissioner og genepåvirkninger

Støj

Beskrivelse af støjkloder

Der kan forekomme støjkloder fra:

- Foderanlæg og kompressor
- Ventilation
- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift
- Korntørring

Driftsperiode for støjkloder

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 7-18. Dog med undtagelse af den periodevise markdrift, hvor virksomheden er afhængig af vejret.

Der anvendes tørfoder og der er automatisk fodring 4-6 gange pr. dag. Foderet opbevares i udendørs siloer og kompressor til foderanlæg er placeret i servicebygningen. Kompressoren er afskærmet således at støjen reduceret.

Ventilationen er stort set altid i drift, da det er nødvendigt i forhold til indeklimaet i staldene. Ventilationen renholdes for både at reducere elforbruget og for at reducere støj.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjkloder

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Vurdering

Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10⁻⁶ m/s²) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Anvendelse	Tidpunkt	Vægtet accelerationsniveau L_{aw} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryksniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	18-7	20	85
	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

Vurdering

I forbindelse med transport kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transport i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne, og det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Lys

Lysforhold

Belysning af anlæg: Der vil være et vist lysudfald fra bygningernes vinduer, samt fra udendørsbelysning ved udleveringsrampe og ved foderindlevering.

Lyset i staldene er tændt i forbindelse med fodring af grisene og ophold i staldene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering

Det ansøgte projekt vil ikke medføre væsentligt mere belysning end i nudriften. Det forventes ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning.

Fluer og skadedyr

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer.

Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. (Bek. nr. 611 af 23. juni 2001). Der er fast aftale med Nomus

Vurdering

Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Støv

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er overbrusning i alle stalde som reducerer støvproduktionen.

Der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene, endvidere vil der være en mindre støvgene ved indlæsning af tilskudsfoder og mineraler.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendommen beliggende nær ved vejene.

Vurdering

På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Øvrige emissioner

Udover ovennævnte emissioner vil der være emissioner af NO_x, CO₂ og SO₂. Disse emissioner stammer bl.a. fra afbrændning af fossile brændstoffer til opvarmning og til drift af maskiner. Der vil desuden være svovlforbindelser fra staldene. Det gælder for disse emissioner at udledningerne reguleres af national lovgivning og krav til effektivitet af motorer mm. På landbruget er man naturligt interesseret i at hjælpe klimaet så meget som muligt og derfor holder man sig orienteret om alternative opvarmning metoder og evt. overgang til eldrevne redskaber.

Vurdering

Det vurderes at man på ejendommen overholder de gældende regler på området.

Transport

Transporter	Før godkendelse	Efter godkendelse
	Antal/ år	Antal/ År
Transport af tilskudsfoder	52	52
Afhentning slagtesvin og smågrise	26	26
Levering af smågrise	12	12
Afhentning af døde dyr	52	52
Halm	3	3
Udbringning husdyrgødning - gylle	190	200
Affald	26	26
Brændstof	6	6
Samlet	367	377

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen

Alt transport til og fra ejendommen foregår af Gammelmark, hvor der i nærområdet (1 km) ikke findes andre beboelser. Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Størstedelen af transporterne er af gylle, foder og afhentning af dyr. Samlet set forventes der ingen stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 7-17, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage inden for normal arbejdstid.

I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22 eller tidligere end kl. 6 på hverdage og ikke senere end kl. 23 og tidligere end kl. 8 i weekender og på helligdage.

Vurdering

Da der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen, og der kun er en mindre stigning i antallet af transporter, vurderes det på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentlige gener for de omkringboende.

Det vurderes ligeledes at til og frakørselsforholdene til ejendommen er optimale, da der ikke ligger boliger nærvæd vejene i umiddelbar nærhed af ejendommen.

Samlet vurderes at ejendommen håndterer transport til og fra ejendommen ansvarligt og med fokus på at skabe så få gener som muligt.

Egenkontrol

Ansøger har redegjort for følgende egenkontrol:

- Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol minimum hvert 10. år
- En gang årligt udarbejdes "Gødnings- og husdyrindberetning",
- Overvågning af vand og strømforbrug
- Dokumentation for fasefodring og anvendelse af fytase
- Miljøledelsessystem
- E-kontrol 4 gange om året

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle u hensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes. Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb fra frose marker eller efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Pesticider opbevares i aflukket rum uden afløb. Rummet er beliggende mellem maskinhus og lade.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er en dieselolietank i maskinhuset. Den er placeret på befæstet areal uden afløb med opkant, således at udslip nemt kan ses og stoppes.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Øvrige risikoelementer håndteres ansvarligt og med fokus på at undgå utilsigtede skader på miljø og omgivelser.

B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug

Der forventes en affaldsproduktion der er proportional med virksomhedens størrelse og type.

Da der er tale om et IE-brug, så skal affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages (fremgår af § 35 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Sønderborg Kommune. Dagrenovation samt pap og papir fra bedriften fyldes i affaldscontainer. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning. Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i maskinhuset, og som afleveres på den kommunale modtagestation løbende.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i servicenum/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsregulativer, og det vurderes ikke at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Ejendommen skal overholde Sønderborg Kommunes erhvervsregulativ og bortskaffelse skal ske i overensstemmelse med dette. Endvidere er ejendommen omfattet af reglerne i Affaldsbekendtgørelsen. Farligt affald skal i henhold til Sønderborg Kommunes regulativ for

erhvervsaffald bortskaffes til godkendte modtageanlæg og transporten af farligt affald skal ske af godkendte transportører.

I henhold til bekendtgørelse om affald, kan op til 200 kg farligt affald pr. år afleveres på Genbrugspladsen, men større mængder skal afhentes via en godkendt transportør. Kvitteringer på korrekt bortskaffelse for affaldstyper under kategorien "farligt affald" skal gemmes i mindst 5 år og skal kunne forevises, når kommunen beder om det. Virksomheder kan aflevere samme fraktioner som borgere, dvs. at virksomheder nu kan aflevere op til 10 asbestplader om året, men virksomheder kan fortsat ikke aflevere landbrugsplast og medicin fra landbrug og andre fraktioner, som almindelige borgere ikke har.

Følgende må ikke afleveres på genbrugspladsen:

- Medicinrester - Leveres til godkendt modtager af farligt affald
- Kanyler - Leveres til godkendt modtager af farligt affald
- Landbrugsplast - Leveres til godkendt modtager,
- Udtjente maskiner og udstyr – Skrothandler

Afhentning af farligt affald, der ikke modtages på genbrugspladsen skal ske af godkendte transportører. Ejendommen er tilmeldt Sønderborg Kommunes ordning for dagrenovation. Affaldet består hovedsageligt af husholdningsaffald.

Farligt affald og risikoaffald i form af sprøjter og medicinrester opbevares i container. Kanyler og glas opbevares i spand med låg og afleveres til godkendt modtager.

Olie, spildolie og kemikalieaffald opbevares i tætte tromler med låg e. lign.

Erhvervsaffald bortskaffes i overensstemmelse med kommunens regulativ for erhvervsaffald. Der er indført miljøledelse på ejendommen, hvor også affaldshåndtering er beskrevet.

Vurdering

Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierakiet og til affaldsregulativerne for Sønderborg Kommune.

Døde dyr

Døde dyr opbevares i stald og bliver først anbragt til afhentning ½ time før DAKA ankommer til afhentning. Afhentning sker løbende.

Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr placeres inden afhentning på en plads mellem gyllebeholder og lade, hvorved smitterisikoen reduceres.

Kemikalier generelt

På ejendommen forekommer ingen opbevaring af klinisk / medicinsk affald (sprøjter medicinrester m.v.), idet dette medtages/bortskaffes af dyrlæge eller gennem den kommunale modtagestation. Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ eller via dyrlæge.

Pesticider

Der er ingen pesticider på ejendommen.

Oliekemikalier

Der findes en olietank på ejendommen. Der er en dieselolietank i halmladen. Den er placeres på befæstet areal uden afløb med opkant, således at udslip nemt kan ses og stoppes.

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m ³ /år efter godkendelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	300 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra beboelse	150 m ³	Nedsivning	Septiktank

Beskrivelse af spildevandstilledning

300 m³/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning.

Beskrivelse af spildevandsafledning

Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Sanitært spildevand ledes septiktank og nedsivning.

Tagvandet afledes til dræn, og derfra til vandløb som løber til havet.

Energiforbrug

Energi

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	120.000 kwh	120.000 kwh
Opvarmning stald	Jordvarme	jordvarme

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af Seges er elforbruget ca. 10 kWh pr. slagtesvin. Forbruget for en tilsvarende produktion jf. normtal for 9200 slagtesvin vil være på ca. 92.000 kWh. Hertil kommer andre strømforbrugende forhold på ejendommen, hvor udvinding af jordvarme er den største strømforbruger.

Elforbruget i svinestalden går primært til belysning og drift af teknisk udstyr, herunder foder og gyllepumpning

Energibesparende foranstaltninger

Når der i anlægget udskiftes lysarmaturer sikres det, at der i det omfang det er foreneligt med biologiske forhold, at der vælges mellem de mest energibesparende systemer. F.eks. LED-belysning.

Vandforbrug

Vand

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
------	-----------------	----------------

Årligt forbrug af drikkevand	4600 m ³	4900 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	300 m ³	300 m ³

* Drikkevandet er beregnet ud fra standard normer for vandforbrug i "Håndbog i driftsplanlægning 2015"

Vandforbruget svarer nogenlunde til normen.

Bedriften forsynes vand fra Dynt Gammelgab Vandværk. Der forventes mindre stigning i vandforbruget i forbindelse med godkendelsen. Stigningen opstår kun hvis man på ejendommen vælger at producere kun slagtesvin.

Vandbesparende foranstaltninger

Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Reststoffer

Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor, kvælstof og zink. Gyllen vil i øvrigt indeholde vand og fodersplid mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

Foder

Der anvendes indkøbt færdigblandet foder. Foderet leveres til siloer og foderlade. Mht. støv mm. fra foderproduktionen er dette behandlet særskilt under støv.

Der anvendes tørfoder på ejendommen og udfordringen sker 4-6 gange om dagen.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer. Der anvendes fasefodring på ejendommen, og der tilsættes fytase til foderet. Fytase medfører en bedre optagelse af fosfor fra foderet og dermed mindre fosfor i gyllen.

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitere fodereffektivitet og produktionseffektivitet. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Vurdering

Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug

Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Sønderborg Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at

- Dagrenovationslignende og forbrændingseget affald bortskaffes til forbrænding.

- Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:

- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig. Tanke er sikret mod påkørsel.
- Eksisterende olietanke er reguleret af olietanksbekendtgørelsen. Nye tanke og/eller sløjfning af tanke skal anmeldes til Herning Kommune.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet og alderen på staldene. Der er en mindre stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

B.9 Valg af BAT

Alle stalde er med delvise spaltegulve eller drænedede gulve. Der er tale om eksisterende stalde og BAT niveauet er derfor overholdt.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav Kg N/år	3746	422	4168
Faktisk emission Kg N/år	3746	422	4168
Forskel Kg N/år			0
BAT krav overholdt			Ja

BAT- niveauet er beregnet som eksisterende stalde.

Idet BAT kravet er overholdt er der ikke vurderet på øvrige tiltag til reduktion.

Vurdering

BAT kravet er overholdt og det vurderes med baggrund heri at produktionen har gjort hvad der er økonomisk og praktisk muligt for at nedbringe ammoniakemissionen mest muligt.

B.10 Grænseoverskridende virkninger

Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokalt eller internationalt.

IE-husdyrbrug

Der er tale om et IE-husdyrbrug da der er over 2000 stipladser til slagtesvin på ejendommen.

C.1 Foranstaltninger ved ophør

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

- Den resterende husdyrgødning i kummer og tanke vil blive fjernet
- Fodersiloer/foderrum tømmes og rengøres
- Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen
- Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren
- Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug
- Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter
- Olietanke tømmes
- Døde dyr fjernes
- Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift

C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management

Management

Medarbejdere

De ansatte deltager løbende i relevante kurser. Der bliver udarbejdet APV for arbejdspladsen, opsat førstehjælpskasser og øjenskylleudstyr, og der er konstant værnemidler i form af beskyttelsesbriller, handsker, åndedræts- samt høreværn til rådighed for medarbejderne.

Beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v., og er tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Dagligt tilsyn

Ansøger eller dennes ansatte tilser dyr og produktionsanlæg flere gange hver dag. Der udføres små reparationer når det er nødvendigt, Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget som udføres af kompetent personale.

Mark- gødningsplan

Der bliver hvert år udarbejdet gødningsregnskab af en planteavlskonsulent.

Sprøjtejournal

Der føres sprøjtejournal.

Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol min. hvert 10 år.

Renoveringsplan for driftsudstyr og staldbygninger

Stalden er bygget i 2000 og udvidet i 2007. Stalden i god almen tilstand og det vurderet således at der ikke skal foretages gennemgribende renovering før om 15-20 år.

Samlet BAT indenfor management

Det vurderes, at ejendommen anvender bedst tilgængelig teknik, indenfor følgende managementpunkter:

- Alle medarbejdere deltager løbende i relevante kurser.
- Der bliver udarbejdet en beredskabsplan som hænger tilgængelig for alle medarbejdere.

- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.
- Kvalitetskontrol
- Vurdering af tidshorizonten for større renovering af driftsinventar og driftsbygninger.
- Der er indført miljøledelse på ejendommen

Godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger. I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af indkøbt foder.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, skadedyr samt mindske risikoen for at der opstår uhygiejniske forhold.
- Sætte særlig fokus på dyrevelfærd og fortsat gøre en ekstraordinær indsats over for infektioner, som kan overføres fra dyr til mennesker.
- Tage hensyn til grund- og overfladevand, når driften tilrettelægges.

Rengøring og desinficering

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at renholde stalde og omkringliggende arealer. En sideeffekt af godt indeklima er, at staldene lugter mindre end gennemsnittet, samt at ammoniakfordampningen ligeledes er lavere.

Overbrusning i svinestalde

Følger de lovmæssige krav om overbrusningsanlæg eller tilsvarende anordning til regulering af svins kropstemperatur.

Miljøledelsessystem

Der er i februar 2017 offentliggjort BAT konklusioner for husdyrbrug, hvilket medfører at alle IE-brug inden 21. februar 2021 skal have implementeret miljøledelse dog senest ved meddelelse af §16a miljøgodkendelse.

Miljøledelsen skal omfatte:

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætte miljømål,
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet. Miljøledelse er allerede indført på husdyrbruget.

Se vedhæftede bilag.

BAT energi

Energibesparende foranstaltninger

Belysning:

- Der anvendes så vidt muligt energibesparende belysning.
- Lamper rengøres jævnligt
- Lyset er tændt i forbindelse med fodring og ophold i staldene. Fodring og ophold i staldene sker typisk i perioden 6-20 og i den periode vil lyset være tændt.

Det skal understreges, at tidspunkterne for lys er vejledende og der vil kunne være daglige og sæsonmæssige udsving i varigheden af tændt lys.

Korntørring:

Der er ingen korntørring på ejendommen.

Transport:

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Ansøger har fokus på at minimere antal transporter.

Ventilation:

Der er diffus undertryksventilation i alle stalde undtagen drægtighedsstaldene der er med ligetryksventilation. Alt ventilation er med E/C styring. Der er separat styring i hver sektion som styrer varme/ventilation. Herved sikres de mest optimale forhold for grisene og samtidig sikres også at der bruges mindst mulig energi. Desuden bliver udsugningsenhederne vasket for hvert hold nye grise. Herved reduceres vindmodstanden i aftrækskanalen og der spares store mængder energi.

Styring af ventilationen i staldene er med til at sikre et godt indeklima og samtidigt med til at reducere forbruget af energi til et absolut minimum.

BAT vand

Vandbesparende foranstaltninger

- Anlæggets drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Ansøger bestræber sig på at minimere forbruget af vaskevand.
- Vandforbruget minimeres ved at der bruges drikkenipler over fodertruget. Dermed opsamles det vand, der spildes og der anvendes kun præcist det drikkevand grisene tapper.
- For ikke at bruge mere vand end nødvendigt og samtidig få en effektiv rengøring, anvendes højtryksrensere og iblødsætning, når staldene rengøres.
- Stophaner på vandslanger.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.

BAT – råvarer

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet.

Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Daglig regulering af fodertildeling.
- Der udarbejdes foderplaner, evt. i samarbejde med konsulent, og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås. Jævnlig tilpasning af blanderecepter.
- Godt management og sunde dyr.
- Foderanlæg justeres jævnligt, således at udfodret mængde svarer til dyregruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Slagtesvinene fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre

indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Samlet BAT-vurdering

Samlet vurderes det at projektet lever op til BAT indenfor punkterne, ammoniak, miljøledelse, management, fodringsstrategi, vand, energi, spildevand, støj, støv, lugt, opbevaring af husdyrgødning, forarbejdning af husdyrgødning og udbring af husdyrgødning, blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og lovgivningskravene.

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi.

I lovgivningen er der faste krav til BAT på ammoniakudledning, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer

For at reducere ammoniakemissionen mest muligt er følgende alternativer undersøgt:

- luftrensning
- overdækning af gylletanke
- gylleforsuring

Det er vurderet at alle alternativer vil medføre en væsentlig og ikke proportional belastning af bedriftens økonomiske produktionsresultat, og alternativerne er derfor fravalgt.

Miljøkonsekvensrapport

I relation til miljøkonsekvensrapportens krav til oplysninger jf. punkt B henviser til punkter B1-B10 i nærværende afsøgning, og den videre redegørelse i miljøkonsekvensrapporten tager udgangspunkt i ovennævnte oplysninger.

D.1-a Udformning, dimensioner mm.

Ejendommen består af følgende produktionsbygninger:

Materialevalg

	Grundplan ca.	Bygningshøjde ca.	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
Stald	2475 m ²	7 m	20°	Røde sten, gråt tag	Slagtesvin
Gylletank	221 m ²	3 m		Elementer	Gylle
Gylletank	864 m ²	3 m		Elementer	Gylle

I øvrigt henvises til landskabsvurderingen under punkt B.4.

D.1-b Forventede indvirkning på miljøet

Projektets forventede væsentlige indvirkningerne på miljøet vurderes at være:

- påvirkning af vandmiljø
- påvirkning af omkringliggende natur
- påvirkning af naboer

Vandmiljø

Projektet kan potentielt påvirke vandmiljøet, både grundvandsressourcen og ferske vande samt havmiljøet. Det er dog vurderet at de generelle virkemidler som virksomheden skal leve op til jf. anden lovgivning, modvirker de potentielle væsentlige påvirkninger af vandmiljøet. Herunder gælder erhvervets generelle krav til opsamling af overskudskvælstof gennem efterafgrøder, og skærpede krav til fosforoverskud fra bedrifterne.

Kumulation

Produktionen af fødevarer vil altid medføre en påvirkning af miljøet, men i Danmark er der skrappe kvotekrav til anvendelsen af kvælstof til planteavl, således at ikke alle planter tildes den gødning de har brug for. Dette krav, sammen med ovenstående efterafgrøder mm. betyder at der, selv i kumulation med andre ejendommen, må forventes en minimal påvirkning af miljøet.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle naturkategorier i området. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning på naturen i området.

I relation til bilag IV dyre- og plantearter vurderes bekendtgørelsens afskæringskriterier i alt sin væsentlighed at reducere påvirkningen af sådanne arter til et absolut minimum, og at disse arter derfor ikke påvirkes negativt af produktionen.

Kumulation

Bedriftens påvirkning af særlig sårbar natur er vurderet i forhold til kumulation med øvrige bedrifter i nærområdet. I relation til særlig sårbar natur er der skærpede krav til bedriften tilladte påvirkning af et særligt sårbart område, såfremt der ligger andre bedrifter i nærheden af den sårbare natur.

Der er ikke andre bedrifter indenfor en afstand der gør at kumulationen skal vurderes.

Naboer/lugt

Alle husdyrproduktioner medfører en emission af lugt, støv, støv og lys. Disse emissioner spredes omkring bedriften afhængig af vind, højde på afkast, hastighed på luften i ventilator og temperatur. I relation til lugt vurderes denne spredning omkring ejendommen i husdyrgodkendelse.dk, hvor i forvejen fastsatte afskæringskriterier i forhold til enkeltliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde skal overholdes. Bedriften overholder alle disse afskæringskriterier.

I relation til øvrige gener er der redegjort herfor i punkt B-7, og det vurderes at der ikke er forhold ved produktionen der påvirker menneskers generelle sundhed.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ikke andre produktioner indenfor en afstand der gør at kumulationen skal vurderes.

D.1-c Særkender

Der er tale om en produktion af slagtesvin. I forbindelse med godkendelsen af produktionen har man forholdt sig til de mulige væsentlige indvirkninger på miljøet.

Ejendommen forventer ingen væsentligt skadende virkninger på miljøet som følge af produktionen på ejendommen. På ejendommen følger og overholder man generelt dansk lovgivning, men i særdeleshed vurderes at lovgivningen om anvendelsen af gødning herunder husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrloven i alt sin væsentlighed sikrer miljøet mod utilsigtede virkninger af husdyrproduktionen. De beskrevne krav til dansk landbrug indenfor kvælstofkvoter, fosforregnskab, vurdering af mulige skader på sårbar natur, vurdering af påvirkning af naboer mm. vurderes at forebygge og begrænse den mulige skade som landbrugsproduktionen kan have på miljøet.

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb fra frosne marker eller efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er aflændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Pesticider opbevares i aflukket rum uden afløb. Rummet er beliggende mellem maskinhus og lade.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der findes en olietank på ejendommen. Der er en dieselolietank i halmladen. Den er placeres på befæstet areal uden afløb med opkant, således at udslip nemt kan ses og stoppes.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Beskrivelse af risikominimering/BAT

Gyllebeholderne bliver etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT

Endvidere bemærkes, at anlægget er under dagligt opsyn. Alle medarbejdere vil desuden blive instrueret i forholdsregler i tilfælde af uheld.

D.1-d Væsentlige alternativer

Ejendommen har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som luftrensning ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

Godkendelsen omhandler udelukkende eksisterende byggeri og derfor vurderes det at der ikke væsentlige alternativer.

Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgte virkning på miljøet

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Ejendommen er ikke beliggende i område med landskabelige interesser.
- Staldsystemerne i hovedparten af de eksisterende stalde er med delvist spaltegulv med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Olietank, der står indendørs, er på fast gulv uden afløb og vask af maskiner sker på vaskeplads med afløb til gyllebeholder, derved er der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten

Denne ansøgning er udarbejdet efter Husdyrloven og det vurderes ud fra ovenstående beskrivelser og vurderinger, at det ansøgte væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på følgende punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer 1- 5.

D.3 Kompetente ekspert

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient Jakob Altenborg fra Miljø & Natur Landbrugsrådgivning.